

Bokföringsnämnden
Box 7849
103 99 Stockholm

Stockholm 22 oktober 2012

Förslag till kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument (Dnr 07-30)

FAR har beretts tillfälle att yttra sig över Bokföringsnämndens (BFN) *Förslag till kapitel 11 och kapitel 12 om finansiella instrument (K3) (Dnr 07-30)*. FAR får med anledning av detta anföra följande.

FAR ställer sig mycket positiv till BFNs arbete med att ta fram det nya K3-regelverket för redovisning och värdering av finansiella instrument. Området redovisning och värdering av finansiella instrument är i grunden ett mer komplext område än många andra, vilket föranleder FAR att inkomma med ett antal förslag till ändringar och/eller förtydliganden. Syftet med FARs kommentarer och iakttagelser ska ses som ett försök att hjälpa BFN att göra kapitel 11 och kapitel 12 ännu bättre. FAR har också strävat efter att, i den mån det är möjligt, lämna konkreta förslag på hur eventuella nya skrivningar skulle kunna utformas.

De områden i förslagen som FAR främst har synpunkter på gäller följande:

- *Säkringsredovisning*

Kraven på effektivitetsmätning vid tillämpning av säkringsredovisning har i mångt och mycket utformats i likhet med kraven i IAS 39, som nu är under omarbetning då de ansetts vara för komplexa och svåra att tillämpa även för stora noterade företag. FAR anser det därför inte vara lämpligt att inom ramen för K3 införa regler som på internationell nivå ansetts för komplexa och inte på ett adekvat sätt avspeglar företags riskhanteringsstrategier. FAR rekommenderar BFN att istället hämta vägledning från de nya regler om säkringsredovisning som IASB för närvarande utarbetar.

- *Struktur*

Behovet av en klar och konsekvent struktur är avgörande för användarna av regelverken. FAR anser därför att en användare ska kunna utgå från det kapitel som företaget tillämpar, dvs. antingen kapitel 11 eller kapitel 12, utan att behöva använda det andra kapitlet. Således är det FARs uppfattning att de bör vara

självständiga, vilket medför att det är lämpligt att på ett konsekvent sätt ha dubblerande text i kapitel 11 och kapitel 12 för de fall där detta är tillämpligt.

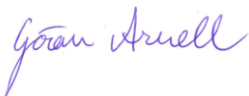
- *Möjlighet att tillämpa "fair value option" inom ramen för vad ÅRL tillåter*

Skillnader mellan IFRS och K3 bör enligt FAR begränsas till de fall då det finns påtagliga motiv. FAR anser därför att kapitel 12 i K3 bör (i) tillåta tillämpning av den så kallade "fair value option" för alla instrument där värdering till verkligt värde är tillåtet enligt ÅRL, och (ii) inte innehålla någon valmöjlighet för redovisning av orealiserade värdeförändringar för finansiella tillgångar som kan säljas.

Av bilaga 2 och 3 framgår FARs mer utförliga kommentarer på ovanstående områden tillsammans med FARs övriga kommentarer på förslagen.

Av bilaga 1 framgår FARs svar på de tre specifika frågor som BFN ställde i remissbrevet för kapitel 11 och kapitel 12.

FAR

Göran Arnell

Ordförande FARs policygrupp för redovisning

Bilaga 1

Frågor till remissinstanserna

1. Ska det vara möjligt att tillämpa olika redovisningsprinciper vid redovisning av finansiella instrument i koncernen och juridisk person?

FAR bedömer att det kan finnas företag som har särskilda skäl till att ha olika redovisningsprinciper i koncernredovisningen respektive årsredovisningen avseende finansiella instrument. FAR anser därför att kravet i 7 kap. 12 § ÅRL avseende när värderingsprinciperna får skilja sig åt mellan koncernen och moderföretaget är uppfyllda. FARs bedömning är att det ska vara tillåtet att tillämpa ett kapitel i koncernredovisningen och det andra i årsredovisningen ifall företaget så önskar. FAR ser inget större behov av att tillåta att kapitel 12 får tillämpas i årsredovisningen, medan kapitel 11 tillämpas i koncernredovisningen, eftersom FAR har svårt att se att ett företag skulle vilja göra ett sådant val. FAR anser dock inte att det behöver finnas en särskild regel som förbjuder ett sådant val ifall det finns företag som av någon anledning önskar göra det.

I de fall olika principer tillämpas i koncernredovisning och moderföretag anser FAR att det vanligaste torde vara att kapitel 12 tillämpas i koncernredovisningen och kapitel 11 i årsredovisningen. Skälen till att tillåta en utgångspunkt i verkligt värde (kapitel 12) i koncernen samtidigt som moderföretaget tillämpar anskaffningsvärdemetoden (kapitel 11) grundar sig framför allt på att det i koncernen kan finnas företag som är tvungna att värdera finansiella instrument till verkligt värde, exempelvis finansiella företag som tillämpar ÅRFL och ÅRKL. För att kunna upprätta koncernredovisning på det mest effektiva sättet kan utgångspunkt i verkligt värde vara förstahandsvalet, medan det av exempelvis skatteskäl kan vara mer relevant att tillämpa anskaffningsvärdemetoden i moderföretaget. Vidare kan det finnas ägarintressen som önskar en koncernredovisning upprättad utifrån verkligt värde, medan moderföretaget fortfarande av skatteskäl vill upprätta årsredovisningen i enlighet med anskaffningsvärdemetoden.

FAR ser inte några nackdelar med att tillåta att koncernen upprättar sin koncernredovisning enligt ett kapitel samtidigt som moderföretaget upprättar sin årsredovisning enligt det andra kapitlet.

2. Ger kapitel 11 tillräcklig vägledning för redovisning av säkrade poster?

FAR anser att kapitel 11 inte ger tillräcklig vägledning för redovisning av säkrade poster, utan vägledningen behöver utvecklas ytterligare. För mer detaljerad genomgång av de synpunkter FAR har kring detta hänvisas till bilaga 2.

3. Är begreppet säkrad kurs tillräckligt definierad eller behöver begreppet utvecklas?

FAR anser att begreppet säkrad kurs inte är tillräckligt definierat, utan att det behöver utvecklas ytterligare. Det finns en risk att begreppet ”säkrad kurs” kan misstolkas ifall det inte definieras ytterligare och framför allt försvarar det för läsaren att inte lämna konkreta exempel på vad som avses med ”säkrad kurs”. För att underlätta föreslår FAR att förklaring lämnas till vad ”säkrad kurs” kan innebära vid säkring av de olika riskerna. Dvs. vad innebär ”säkrad kurs” vid säkring av valutarisk, vid säkring av ränterisk etc. För mer detaljerad genomgång av de synpunkter FAR har kring detta hänvisas till bilaga 2.

Bilaga 2

Kapitel 11 – Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet

Tillämpningsområde

11.2 I kommentaren till 11.2 anges ”Enligt 7 kap. 11 § ÅRL tillämpas 4 kap. även på koncernredovisningen.”. FAR anser att det är oklart om det med denna skrivning avses att det finns en valmöjlighet i koncernredovisningen mellan att tillämpa 11 och 12 kap. Denna skrivning bör därför utvecklas och förtydligas.

11.3 Av det allmänna rådet framgår vilka instrument som är finansiella instrument men där kapitel 11 inte ska tillämpas. Dessa motsvarar IAS 39.2 med följande undantag;

1. Försäkringsavtal
2. Lånelöften

Försäkringsavtal och lånelöften kommer att omfattas av kapitel 11, eftersom de uppfyller kriterierna för ett finansiellt instrument, om de inte explicit exkluderas från tillämpningsområdet i avsnitt 11.3. FAR har svårt att se att det finns motiv att tillämpa regler för värdering och redovisning av försäkringsavtal och lånelöften i K3 när detta inte krävs i internationella redovisningsstandarder. Det finns avtalsvillkor som i substans utgör försäkringsavtal, men vars juridiska form inte är det. Detta innebär att det finns företag som inte är försäkringsföretag som skulle vara tvungna att tillämpa 11 kapitlet på dessa avtalsvillkor.

FAR är positiv till att de transaktioner som anges i 11.3 f), i), j) utesluts från kapitel 11 men i likhet med övriga undantag från tillämpningsområdet bör det även för dessa undantag beskrivas vilket kapitel i K3 som istället är tillämpligt.

I kommentarerna till 11.3 sägs ”Enligt punkt 11.3 får vissa finansiella instrument inte redovisas enligt detta kapitel. Avser ett derivatinstrument ett sådant finansiellt instrument får derivatet inte heller redovisas enligt kapitel 11.”. FAR rekommenderar att andra meningens omformuleras för att förtydliga att det som avses är derivat med ett underliggande instrument som omfattas av punkterna a)-j). I sådana fall får derivatet inte heller redovisas i enlighet med kapitel 11. FAR anser att det också behöver klargöras vilket kapitel i K3 eller annan redovisningsnorm som blir tillämpligt för detta undantag.

Definitioner

11.7 definierar finansiella garantiavtal samt anger att det är finansiella instrument, men det allmänna rådet saknar beskrivning om hur ett finansiellt garantiavtal ska värderas och redovisas. FAR anser att kapitlet bör kompletteras med principer för redovisning och värdering av finansiella garantiavtal och föreslår att motsvarande skrivning som finns i 12.23 kompletteras i kapitel 11.

11.8(a) FAR anser att meningens bör kompletteras med ”eller annan variabel som är inte är specifik för parterna”.

Värdering vid det första redovisningstillfället

11.15 FAR instämmer i att finansiella instrument som innehåller en väsentlig finansieringskomponent ska nuvärdesberäknas enligt effektivräntemetoden. FAR anser dock att skrivningen i 11.15 som anger att ”finansiella instrument som innehåller en finansieringskomponent och har en kredittid som överstiger 1 år” är en detaljregel. FAR förespråkar en mer principbaserad ansats och föreslår därför att ”... kredittid som överstiger 1 år” ersätts med: ”väsentlig finansieringskomponent”. I kommentaren till 11.15 framgår exempel på när en finansieringskomponent föreligger.

11.16 Det allmänna rådet anger att finansiella instrument som är fordringar respektive skulder och som redovisas som omsättningstillgångar respektive kortfristiga skulder vid första redovisningstillfället får redovisas till upplupet anskaffningsvärde. FAR håller med om att beskrivna finansiella tillgångar och skulder får redovisas till upplupet anskaffningsvärde men att denna värdering sker först i och med efterföljande värdering, vilket bör framgå i det allmänna rådet.

Värdering efter det första redovisningstillfället

11.27 FAR instämmer i att nedskrivning av finansiella tillgångar som omnämns i det allmänna rådet får beräknas som skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och dess verkliga värde med avdrag för försäljningskostnader. FAR anser dock att hänvisningen till ”aktiv marknad” bör tas bort och att skrivningen istället anpassas till vad som anges i IAS 39 VT84 ”Som praktisk lösning kan en långivare beräkna värdeminskningen för en finansiell tillgång som redovisas till upplupet anskaffningsvärde baserat på ett instruments verkliga värde genom användande av ett observerbart marknadspris.”.

11.28 I det allmänna rådet beskrivs hur beräkningen av nedskrivning ska göras för finansiella anläggningstillgångar som inte värderas till upplupet anskaffningsvärde, vilket förefaller vara aktier och andelar som redovisas till anskaffningsvärde. Enligt principerna i det allmänna rådet ska det högsta värdet av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflöden tillgången förväntas ge användas. FAR instämmer teoretiskt i det som det allmänna rådet förespråkar, men föreslår av förenklingsskäl och ur ett användarperspektiv att det allmänna rådet inte ska innehålla krav på att två beräkningar måste göras. FAR föreslår att det allmänna rådet utformas enligt följande: ”För finansiella tillgångar som inte värderas till upplupet anskaffningsvärde ska nedskrivningen beräknas som skillnaden mellan tillgångens anskaffningsvärde och nuvärdet av företagsledningens bästa uppskattning av de framtida kassaflöden tillgången förväntas ge. Nedskrivningen får även beräknas som skillnaden mellan tillgångens anskaffningsvärde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader.”

Borttagande från balansräkningen

I kommentaren till 11.33 anges ”nedskrivningsbehov”. FAR anser att ”förluster” ger en bättre beskrivning av vad som innefattas och föreslår därför att ordet ”nedskrivningsbehov” ersätts med ”förluster”.

FAR anser att kommentaren till 11.33, sista stycket, är motsägelsefull i jämförelse med vad som anges i de allmänna råden, 11.30 – 11.34. I de allmänna råden, som FAR instämmer i, utgår man ifrån en hierarki i bedömningen där första steget är att bedöma huruvida i allt väsentligt risker och förmåner övergått eller inte. I de fall det är svårt att bedöma om risker och förmåner i allt väsentligt övergått är steg två att titta på kontrollen

över tillgången. I kommentaren frångås dock denna hierarki i och med att en tillgång där väsentliga risker och förmåner kvarstår kan bli bortbokad från balansräkningen om kontrollen överförs. FAR anser inte att kommentaren är i linje med de allmänna råden och föreslår därför en ändring av kommentaren enligt följande: *”Huruvida företaget har behållit kontrollen eller inte över den överförda tillgången beror på mottagarens möjlighet att sälja tillgången. T.ex. om ett företag inte kan bedöma huruvida väsentliga risker och förmåner övergått, men tillgången har överförts till en annan part som i sin tur kan avyttra tillgången i dess helhet till en fristående tredje part ska tillgången bokas bort från balansräkningen. De rättigheter och skyldigheter som kvarstår eller uppkommer redovisas separat”*.

11.36 Det allmänna rådet innebär att om en finansiell skuld ersätts med en annan från samma långivare och det är ”i huvudsak samma villkor” så ska det betraktas som en omförhandling av villkoren för den gamla skulden. Det allmänna rådet ger dock ingen vägledning till hur begreppet ”i huvudsak samma villkor” ska tolkas. Då det idag saknas regler för borttagande från balansräkningen anser FAR att vägledning bör lämnas så att tillämpningen i praktiken blir konsistent. Vidare anser FAR, i syfte att öka användbarheten, att skrivningen i 11.36 kan förtydligas genom följande skrivning: *”Ersätts en finansiell skuld med en annan finansiell skuld från samma långivare och med i huvudsak samma villkor som för den ursprungliga skulden anses inte den ursprungliga avtalade förpliktelsen ha fullgjorts eller upphört och därmed ska en ny skuld inte redovisas”*.

Det allmänna rådet föreskriver att resultateffekter från omförhandling ska periodiseras som ränta över den ursprungliga skuldens kvarstående löptid. Att periodisera resultateffekten över den ursprungliga skuldens kvarstående löptid och inte över den omförhandlade skuldens innebär att man frångår en adekvat tillämpning av effektivräntemetoden eftersom lånet inte kommer att ha samma effektivränta under hela löptiden. I stället kommer en effektivränta att tillämpas för den del som avser den kvarvarande delen av det gamla lånet och en annan effektivränta för den del av lånet som lånet förlängts med. Det innebär därmed att det tillkommit en variant av upplupet anskaffningsvärde och effektivräntemetoden som inte innefattas nuvarande definition. FAR förespråkar därför att resultateffekter som uppstår vid omförhandlingar periodiseras över det omförhandlade lånets löptid och resultateffekter som uppstår vid lösen av lån redovisas i den period då skulden bokas bort (i enlighet med 11.37).

Säkringsredovisning

11.38 – 11.62 FAR stödjer BFN i arbetet med att få klarare riktlinjer för säkringsredovisning, i syfte att skapa en redovisningsmässig gränsdragning mellan ekonomiskt relevanta säkringar och spekulation. I de allmänna råden om säkringsredovisning har mycket hämtats från internationella regler, IAS 39. Baserat på följande argument anser FAR att detta är att gå för långt i svensk normgivning:

1. De allmänna råden skiljer sig väsentligt från nuvarande praxis
2. Reglerna om säkringsredovisning enligt IAS 39 är under omarbetning eftersom den allmänna uppfattningen runt om i världen är att reglerna är fyrkantiga och inte på ett adekvat sätt speglar företags riskhanteringsstrategier
3. Det inför en komplexitet i svensk normgivning som på några års sikt kommer att ändras i de internationella reglerna (IFRS)

4. Den administrativa insats som krävs för att tillämpa säkringsredovisning väntas i flertalet företag kunna överstiga nyttan av den

Baserat på ovanstående argument föreslår FAR en annan, mer principbaserad ansats för säkringsredovisning, där kriterierna för säkringsredovisning utgår ifrån företags riskhanteringsstrategier i stället för fokus på att mäta effektivitet, se vidare nedan under Villkor för säkringsredovisning. FAR anser också att det finns en del otydlighet och inkonsekvens i de begrepp i de allmänna råden, vilket minskar förståelsen och användbarheten. FAR utvecklar detta närmare nedan under Begrepp och definitioner.

Villkor för säkringsredovisning

11.39 – 11.41 De allmänna råden om villkor för säkringsredovisning tar sin utgångspunkt i de kriterier som IAS 39 kräver för att få tillämpa säkringsredovisning. Detta innebär bl.a. att säkringsförhållandet måste vara mycket effektivt och effektiviteten måste gå att mäta på ett tillförlitligt sätt. FAR anser inte att svensk normgivning ska eftersträva att efterlikna IAS 39 vad gäller säkringsredovisning mot bakgrund av den allmänna kritik som är riktad mot dessa regler samt den omarbetning av standarden som pågår. FAR anser det inte lämpligt att inom ramen för det förenklingsprojekt som K3 är införa regler som på internationell nivå ansetts för komplexa för stora noterade företag och som därför utrangeras inom kort från IFRS. I stället föreslår FAR en annan mer principbaserad ansats som utgår ifrån företags riskhanteringsstrategier, i linje med den omarbetning som pågår av säkringsredovisningen i den internationella redovisningen (IFRS 9), men utan att för den delen stå i strid med 4 kap. 14 § ÅRL eller IAS 39. FAR anser vidare att villkoren för säkringsredovisning ska vara desamma i kapitel 11 och 12 även om redovisningen skiljer sig åt mellan de båda kapitlen.

FAR anser att följande punkter kan användas som utgångspunkt för att fastställa villkoren för säkringsredovisning:

1. Formell identifiering och dokumentation av säkringsförhållandet och företagets mål och strategi för riskhantering
2. Det ska finnas en ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och säkrat föremål som hänger ihop med företagets mål och strategi för riskhantering
3. Säkringskvoten ska återspegla riskhanteringsstrategin

FAR anser att punkterna ovan kan komma att behöva ytterligare vägledning och förtydliganden, som med fördel kan lämnas i kommentarer till det allmänna rådet. Exempelvis kan förtydligas att det som avses med att säkringskvoten ska återspegla riskhanteringsstrategin innebär att säkringsrelationen ska bestå av den volym säkringsinstrument och säkrade föremål som används enligt företagets strategi för riskhantering. Vidare kan begreppet ”ekonomisk relation” kräva ytterligare vägledning i kommentarer. Genom att ta bort kraven på effektivitet och tillhörande mätningar bedömer FAR att de allmänna råden om säkringsredovisning blir mer användarvänliga och kräver mindre administration för företagen men dock utan att skapa otillbörlig användning av säkringsredovisningsreglerna. Att kräva att säkringsredovisningen utgår ifrån företagets strategi för riskhantering anser FAR dessutom ökar nyttan för användarna av de finansiella rapporterna.

I kommentaren direkt under rubriken Säkringsredovisning anges i andra meningen *”Säkringsredovisning innebär att vinster och förluster på säkringsinstrumentet och den säkrade posten avseende den säkrade risken inte redovisas i resultaträkningen så länge säkringsredovisning tillämpas.”* Detta är en förenklad beskrivning i och med att vissa värdetförändringar kommer att redovisas i resultaträkningen även under tiden för säkringsredovisning. FAR föreslår istället följande formulering: *”Säkringsredovisning innebär att de grundläggande redovisningsprinciperna för finansiella tillgångar och skulder inte tillämpas.”*

11.48 FAR ser en inkonsekvens mellan kapitel 11 och kapitel 12 med avseende på om det är tillåtet att använda en del av säkringsinstrumentet i en säkringsrelation. FAR ser inte anledningen till att det inte är tillåtet enligt båda kapitlen.

FAR anser att det allmänna rådet i 11.48 kan tolkas på olika sätt. Exempelvis kan skrivningen i det allmänna rådet och tillhörande kommentar få implikationen att det inte är möjligt att använda ett befintligt derivat i en säkringsrelation om derivatets löptid inte överstiger det säkrade föremålets löptid. FAR tror inte att detta är BFN avsikt, men anser att skrivningen bör förtydligas så att det framgår att det som avses är den kvarvarande löptiden på instrumentet och föremålet som jämförs vid säkringsrelationens början.

11.50 FAR tycker att skrivningen i det allmänna rådet är otydlig och anser att det allmänna rådet bör hämta vägledning i den skrivning som finns i IAS 39 p.80.

11.54 FAR instämmer i att det är praxis att använda dagskurs med periodisering av terminspremie alternativt terminskurs om den initiala terminspremien är oväsentlig vid redovisning av en säkrad tillgång eller skuld. FAR anser dock att begreppet säkrad kurs inte är tydligt utan skulle behöva förtydligas. Vidare anser FAR att skrivningen bör ändras så att det framgår att det är dagskurs med periodisering av terminspremie som ska användas. Att terminskurs kan användas i de fall den initiala terminspremien är oväsentlig bör inte vara en del i det allmänna rådet utan det är en praktisk tillämpning baserat på väsentlighet. Då K3 i sin helhet tar utgångspunkt i vad som är väsentligt anser FAR att det inte behövs någon skrivning för vad som gäller om något är oväsentligt.

Om BFN väljer att ha kvar 11.54 anser FAR att skrivningen bör ta utgångspunkt i huvudregeln, dvs. att använda dagskurs med periodisering av terminskurs, och därefter ange att terminskurs kan användas om den initiala terminspremien inte är väsentlig. FARs förslag är i linje med nuvarande normgivning i BFN R 7 p.16.

FAR tycker att det är otydligt i de allmänna råden vad som gäller avseende terminskurs kontra dagskurs och periodisering av terminspremie vid säkring av en mycket sannolik prognostiserad transaktion. Detta mot bakgrund av att den säkrade posten inte redovisas i balansräkningen. Det är FARs åsikt att terminskursen kan användas vid en säkring av en mycket sannolik prognostiserad transaktion.

11.60 FAR instämmer i att om företaget ersätter ett säkringsinstrument med ett annat utan att företagets riskhanteringsstrategi har ändrats så har inte säkringsinstrumentet förfallit eller avvecklats. FAR instämmer i detta allmänna råd men anser att det allmänna rådet kan förtydligas genom att lägga till följande: *”Det innebär att företagets säkringsredovisning fortsätter och att effekterna av att derivatet har realiserats redovisas i balansräkningen till dess att säkringsredovisningen upphör.”*

11.63 I kapitel 11 används begreppet sammansatta instrument medan kapitel 12 använder inbäddade derivat. FAR undrar vad anledningen är till denna distinktion mellan kapitlen.

11.64 FAR instämmer i det som föreslås enligt det allmänna rådet, dvs. att ett sammansatt finansiellt instrument kan redovisas antingen utan uppdelning i komponenter eller uppdelat i komponenter. FAR anser dock att den text som kommer därefter i det allmänna rådet, dvs. ”där den komponent som utgörs av fordran eller skuld redovisas och värderas separat”, med fördel kan tas bort eftersom den är otydlig och inte bedöms tillföra något mervärde för användaren.

11.66 FAR instämmer i den redovisning som det allmänna rådet anger, men föreslår att det allmänna rådet utökas så att det tydligt framgår att derivatkomponenten initialt redovisas som en restpost.

Kommentarer till begrepp och definitioner:

11.40, 11.45 – 11.46 ”Säkringsinstrumentets värde” – I de allmänna råden används begreppet ”säkringsinstrumentets värde”. FAR ser en risk för att begreppet ”värde” kan misstolkas så som det är formulerat i det allmänna rådet. Om det är nominellt belopp som åsyftas bör det allmänna rådet ändras. I det fall det är nominellt belopp som avses anser FAR att skrivningen bör kompletteras med följande för att vara inom ramen för punkt 3 i FARs föreslagna villkor för säkringsredovisning: 11.45 ”*Är säkringsinstrumentets nominella volym lägre än den nominella volymen på den säkrade posten ingår endast den nominella volymen på säkringsinstrumentet i säkringsförhållandet, såvida inte annat framgår av företagets strategi för riskhantering.*” och 11.46 ”*Är säkringsinstrumentets nominella volym högre än den nominella volymen på den säkrade posten ingår endast del av den nominella volymen på den säkrade posten i säkringsförhållandet, såvida inte annat framgår av företagets strategi för riskhantering.*”

Om ”värde” avser det verkliga värdet innebär det att vanligt förekommande säkringsrelationer med ett räntebärande instrument som säkrad post och ett räntederivat som säkringsinstrument inte kommer att kvalificera för säkringsredovisning under vissa förutsättningar. T.ex. skulle en sådan relation inte kvalificera för säkringsredovisning om det inte är 100 % matchning i ränteomsättningsdagar eller om ränteomsättningsdag inte är på balansdagen. FAR är inte övertygad om att det är detta som är BFNs avsikt med skrivningarna i 11.45 och 11.46.

11.43 m.fl. ”Utfärdade optioner” – I 11.43 m.fl. används begreppet ”utfärdade optioner”. Den mer vanligt förekommande benämningen är ”utställda optioner”. För att inte skapa otydligheter anser FAR att benämningen bör vara ”utställda optioner”.

11.51 ”Ej redovisat bindande åtagande” – I t.ex. 11.51 används begreppet ”ej redovisat bindande åtagande”. FAR anser att skrivningen är adekvat, men att begreppet inte är tydligt för en användare och därmed behöver förklaras i kommentar till det allmänna rådet.

11.54 m.fl. ”Säkrad kurs” används dels i den inledande kommentaren till säkringsredovisning och dels i 11.54. FAR anser det oklart med vad som avses med ”säkrad kurs”, avser det exempelvis terminskurs, avistakurs, ränta, aktiepris eller råvarupris, och anser därför att begreppet behöver förtydligas. I den inledande kommentaren anser FAR antingen att en hänvisning bör göras till den punkt som förtydligar begreppet, dvs. 11.54, alternativt att meningen tas bort. I 11.54 anser FAR, i syfte att underlätta för användaren,

att förklaring lämnas till vad ”säkrad kurs” kan innebära vid säkring av olika risker såsom exempelvis valutarisk och ränterisk.

11.54 m.fl. ”Säkring” – I 11.54 m fl. används begreppet säkring. FAR anser inte att det är tydligt vad som avses med säkring. Är det t.ex. säkringsrelation, säkrad post eller säkringsinstrument?

Upplysningar

11.68 I det allmänna rådet anges vilka upplysningar som ska lämnas om säkringsredovisning. Det framgår dock inte på vilken nivå dessa upplysningar ska lämnas. FAR rekommenderar att texten utökas så att det framgår lägsta nivå på vilken upplysningarna behöver lämnas, dvs. huruvida upplysning ska lämnas för varje säkring för sig eller om upplysning kan lämnas på aggregerad nivå.

Bilaga 3

Kapitel 12 – Finansiella instrument värderade enligt 4 kap. 14a-14e §§ årsredovisningslagen

Tillämpningsområde

12.1 FAR anser att det andra stycket i det allmänna rådet samt sista meningen i andra stycket i kommentaren till 12.1 bör utgå. Skrivningen i 4 kap. 14b § tredje stycket ÅRL tillåter värdering av fordringar och skulder till verkligt värde, trots att de enligt 4 kap. 14b § ÅRL inte får värderas till verkligt värde, såvida företaget ingår i en koncern som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen. Så som det allmänna rådet är utformat tas inte sikte på huruvida specifika instrument får eller inte får redovisas till verkligt värde under K3. I stället anges att IFRS är val av redovisningsprincip. FAR ställer sig frågande till vad BFN menar med skrivningen och anser att tillämpning av IFRS är precis som tillämpning av K3 ett val av regelverk och inte ett val av redovisningsprincip. Är det BFN:s avsikt att företag som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen ska få värdera en del finansiella instrument till verkligt värde i enlighet med skrivningen i 4 kap. 14b § tredje stycket ÅRL eller är avsikten att tillämpa IAS 39 i sin helhet vad gäller samtliga områden? Om BFN anser att det ska vara möjligt att tillämpa IAS 39 i sin helhet och därmed inte få tillämpa kapitel 12 i K3 innebär detta att företag kan tillämpa K3 med undantag för finansiella instrument som redovisas enligt IAS 39. Med den hänvisning som ges i det allmänna rådet till 4 kap. 14b § tredje stycket ÅRL blir konsekvensen att ett företag som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen och har finansiella instrument som de värderar till verkligt värde enligt denna paragraf inte får tillämpa kapitel 12 medan företag som ingår i samma IFRS koncern men som saknar sådana finansiella instrument kan tillämpa kapitel 12. FAR anser att denna inkonsekvens är olycklig.

FAR anser att de instrument som enligt 4 kap. 14b § tredje stycket ÅRL får värderas till verkligt värde bör få värderas till verkligt värde även under K3 och kapitel 12 genom tillämpning av s.k. Fair value option för företag som ingår i en koncern som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen. Skrivningen om att IFRS är ett val av redovisningsprincip anser FAR ska tas bort.

För det fall BFN väljer att behålla andra stycket bör referensen i det andra stycket göras direkt till 3 kap. 4a § andra stycket ÅRL istället för att göra det via 4 kap. 14b § tredje stycket då det uppstår vissa oklarheter genom denna regleringsteknik. Det bör i sådant fall också klargöras vilket regelverk som gäller för ett företag i en IFRS-koncern som inte tillämpar kapitel 11.

12.2 I kommentaren till 12.2 anges ”Enligt 7 kap. 11 § ÅRL tillämpas 4 kap. även på koncernredovisningen.”. FAR anser att det är oklart om det med denna skrivning avses att det finns en valmöjlighet i koncernredovisningen mellan att tillämpa 11 och 12 kap. Denna skrivning bör därför utvecklas och förtydligas.

Av förarbetena till 4 kap. 14a-14g §§ ÅRL framgår att eftersom samma värderingsprinciper konsekvent ska tillämpas från ett räkenskapsår till ett annat (2 kap. 4 § ÅRL) så får ett företag som övergår till att tillämpa de nya värderingsbestämmelserna med utgångspunkt i verkligt värde normalt inte återgå till att tillämpa de tidigare använda

värderingsbestämmelserna i en senare redovisning. FAR kan därför inte se att det skulle vara förenligt med ÅRL att i enlighet med kommentaren till det allmänna rådet byta redovisning från kapitel 12 till kapitel 11 när företagets verksamhet minskat väsentligt i omfattning.

12.3 Av det allmänna rådet framgår vilka instrument som är finansiella instrument men där kapitel 12 inte ska tillämpas. Dessa motsvarar IAS 39.2 med följande undantag;

- Försäkringsavtal
- Lånelöften

Försäkringsavtal och lånelöften kommer att omfattas av kapitel 12, eftersom de uppfyller kriterierna för ett finansiellt instrument, om de inte explicit exkluderas från tillämpningsområdet i avsnitt 12.3. FAR har svårt att se att det finns motiv att tillämpa regler för värdering och redovisning av försäkringsavtal och lånelöften i K3 när detta inte krävs i internationella redovisningsstandarder. Det finns avtalsvillkor som i substans utgör försäkringsavtal, men vars juridiska form inte är det. Detta innebär att det finns företag som inte är försäkringsföretag som skulle vara tvungna att tillämpa 12 kapitlet på dessa avtalsvillkor.

FAR är positiv till att de transaktioner som anges i 12.3 f), i), j) utesluts från kapitel 12 men i likhet med övriga undantag från tillämpningsområdet bör det även för dessa undantag beskrivas vilket kapitel i K3 som istället är tillämpligt.

I kommentarerna till 12.3 sägs ”Enligt punkt 12.3 får vissa finansiella instrument inte redovisas enligt detta kapitel. Avser ett derivatinstrument ett sådant finansiellt instrument får derivatet inte heller redovisas enligt kapitel 12.”. FAR rekommenderar att andra meningarna omformuleras för att förtydliga att det som avses är derivat med ett underliggande instrument som omfattas av punkterna a)-j). I sådana fall får derivatet inte heller redovisas i enlighet med kapitel 12. FAR anser att det också behöver klargöras vilket kapitel i K3 eller annan redovisningsnorm som blir tillämpligt för detta undantag.

Värderingskategorier

12.4 och 12.32 Enligt remissen är det inte tillåtet att tillämpa den s.k. ”fair value option” på vare sig finansiella tillgångar och skulder. I 4 kap. 14b § ÅRL anges vilka finansiella tillgångar och skulder som inte får värderas till verkligt värde. I denna lista finns som exempel inte följande finansiella tillgångar med; aktier (eget kapitalinstrument som inte är derivat), förvärvade fordringar samt räntebärande värdepapper. Det innebär att ÅRL inte sätter någon begränsning för att tillämpa den s.k. fair value option dvs. värdering till verkligt värde via resultatet för denna typ av investeringar trots att de inte är innehav för handelsändamål. Det är visserligen enligt 12.32 (med referens till 4 kap 14d § ÅRL) möjligt att välja mellan att redovisa realiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar som kan säljas antingen i fond för verkligt värde eller i resultaträkningen. Detta utgör två undantag från IAS 39 som det är svårt att se motiven till.

Redovisningsregelverken kring finansiella instrument (IFRS och K3) är komplexa och det finns stora fördelar med att bara ha skillnader när det finns påtagliga motiv. FAR anser mot denna bakgrund att kapitel 12 borde medge värdering till verkligt värde via fair value option för alla instrument där redovisning till verkligt värde är tillåtet enligt ÅRL. För

företag som inte omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen skulle detta innebära att fair value option får tillämpas för alla finansiella instrument, förutom de som specifikt anges i 4 kap. 14b §. Företag som omfattas av en koncernredovisning upprättad enligt IAS-förordningen skulle enligt detta förslag kunna tillämpa fair value option för samtliga finansiella instrument och ändå ges möjlighet att tillämpa kapitel 12 i övrigt. FAR anser vidare att kapitel 12 inte bör innehålla någon valmöjlighet för redovisning av orealiserade förändringar i verkligt värde för finansiella tillgångar som kan säljas utan bara medge redovisning i fond för verkligt värde för att uppnå samstämmighet med IAS 39.

12.8 I det allmänna rådet anges att endast sådana fordringar som härrör från företaget får redovisas i kategorin lånefordringar och kundfordringar. FAR anser att man med stöd i ÅRL 4 kap.14 b § p. 7 ger utrymme för motsvarande redovisning även för sådana fordringar som är köpta. För att förtydliga detta bör det allmänna rådet kompletteras. Motsvarande slutsats synes Rådet för finansiell rapportering kommit fram till eftersom något undantag från tillämpning av IAS 39 på denna punkt inte anges i RFR 2.

Omklassificering

12.11 I det allmänna rådet anges att derivatinstrument inte får omklassificeras från värderingskategorin finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel. FAR ser en praktisk problematik med denna skrivning då FAR ställer sig undrande till hur befintliga derivat ska hanteras om de inte längre uppfyller kraven för säkringsredovisning. I IAS 39 har man löst denna problematik i punkt 50A genom att derivat som ingått i en säkringsrelation eller som blir föremål för en säkringsrelation inte omfattas av reglerna för omklassificering. FAR anser att motsvarande skrivning som finns i IAS 39.50A bör tas in i det allmänna rådet.

Enligt 12.11 och 12.12 är det inte möjligt att omklassificera derivatinstrument från eller finansiellt instrument till värderingskategorin finansiella tillgångar och finansiella skulder som innehas för handel. Det saknas dock principer för huruvida det är tillåtet eller inte att omklassificera andra finansiella instrument än derivatinstrument från värderingskategorin, vilket medför tolkningen att det är tillåtet. FAR anser att principerna för detta bör vara densamma som enligt IAS 39, dvs. att det enbart är tillåtet i sällsynta fall alternativt när finansiella tillgången initialt redan hade uppfyllt kriterierna för kategorin lånefordringar och kundfordringar samt företaget avser och har förmåga att behålla tillgången under överskådlig framtid eller till förfall.

12.13 FAR anser att finansiella tillgångar som kan säljas ska redovisas över fond för verkligt värde i eget kapital. I det fall företag vill redovisa finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen trots att det inte avser instrument som innehas för handel eller derivatinstrument ska det vara tillåtet med s.k. Fair value option. Detta val anser FAR ska göras initialt och utan möjlighet till omklassificering i senare period. Mot bakgrund av detta anser FAR att det allmänna rådet bör formuleras om så att det avser finansiella tillgångar som hänförts till kategorin värdering till verkligt värde via resultatet vid den första redovisningen (fair value option) och inte finansiella tillgångar som kan säljas där orealiserade värdeförändringar i likhet med IAS 39 inte bör få redovisas i resultaträkningen.

Värdering vid det första redovisningstillfället

12.19 I de flesta fall är det så att anskaffningsvärdet och det verkliga värdet överensstämmer initialt. Det finns dock situationer där så inte är fallet och för att inte skapa onödiga frågetecken kring kommentaren till 12.19 rekommenderar FAR att kommentaren tas bort alternativt att det står att verkligt värde normalt utgörs av anskaffningsutgifterna. Vidare saknas vägledning för redovisning i den situationen då verkligt värde inte utgörs av anskaffningsutgifterna. BFN bör i kommentaren utveckla och ge vägledning i hur en sådan skillnad i värdering vid den första redovisningen ska redovisas.

Värdering efter det första redovisningstillfället

Kapitel 12 saknar avsnitt motsvarande 11.10 – 11.12 om upplupet anskaffningsvärde och effektivräntemetoden. I en kommentar under 12.2 anges att Kapitel 11 ska tillämpas vid värdering utifrån anskaffningsvärde. För att underlätta för de företag som ska tillämpa kapitel 12 bör detta kompletteras med dessa avsnitt eftersom FAR anser att regleringstekniken med hänvisningar mellan kapitlen adderar en onödig regelverksmässig komplexitet.

12.20 Det andra stycket anger att om inte verkligt värde kan fastställas på ett tillförlitligt sätt ska det senast redovisade värdet användas. Utan ramverk för vad som utgör tillförlitlig värdering öppnas en rad möjligheter till manipulation av resultat och ställning utifrån skönsmässiga bedömningar av tillförlitlighet. FAR gör bedömningen att de flesta finansiella instrument som enligt det allmänna rådet ska redovisas till verkligt värde bör kunna värderas så. FAR anser därför att ett liknande ramverk för tillförlitlig värdering till verkligt värde som finns i IAS 39 bör införas i kapitel 12. Enligt detta ramverk så kan alla finansiella instruments verkliga värden uppskattas på ett tillförlitligt sätt utom onoterade aktier i vissa speciella situationer.

Beräkning av verkligt värde

12.25 Definitionen på aktiv marknad är mer diffus än vad IAS 39 anger, vilket innebär att möjligheten att använda värderingsmodell begränsas. FAR anser att den diffusa definitionen skapar en onödig diskrepans mellan IAS 39 och svensk normgivning. Dessutom är definitionen svårtolkad i praktiken eftersom det är oklart vad som avses med exempelvis likartade produkter. FAR anser vidare att det är olyckligt att kapitel 12 inför en ny definition när det redan finns etablerade definitioner på området. För såväl de företag som ska tillämpa reglerna som för revisorer som ska granska är det viktigt att det inte introduceras en regelverksmässig komplexitet som adderas till den komplexitet som sakfrågorna i sig medför på detta område. FAR anser därför att 12.25 bör anpassas för att överensstämma antingen med dagens IAS 39 för konsistens med ÅRL eller med IFRS 13 för att göra definitionen konsistent med den tillämpning som påbörjas för IFRS-koncerner under 2013.

12.30 uttrycker förbud mot att använda en värderingsteknik baserad på nyligen genomförda transaktioner om betydande förändringar har inträffat. FAR anser inte att det ska finnas ett förbud mot att använda värderingsteknik. I stället anser FAR att de nyligen genomförda transaktionerna bör ligga som grund i värderingsmodellen men att indata i värderingsmodellen justeras för att återspegla de betydande förändringar som skett.

Redovisning av förändring i verkligt värde

12.32 I det allmänna rådet samt i kommentaren anges att valet mellan att redovisa värdeförändringar i resultaträkningen eller i fond för verkligt värde är ett val av redovisningsprincip och därmed ska tillämpas konsekvent för samtliga tillgångar i kategorin finansiella tillgångar som kan säljas. FAR anser, som tidigare nämnts, att alternativet att tillämpa värdering till verkligt värde via resultatet ska vara möjligt för finansiella tillgångar och skulder trots att det inte är innehav för handelsändamål så länge detta är förenligt med 4 kap. 14b § ÅRL. Vidare anser FAR att även kriterierna i IAS 39 för att tillämpa den s.k. fair value option för dessa investeringar behöver införas i kapitel 12. Som tidigare nämnts anser FAR att ett införande av fair value option även ska föra med sig att värdeförändringar på innehav i finansiella tillgångar som kan säljas enbart ska få redovisas i eget kapital för ökad överensstämmelse med IAS 39.

Om BFN väljer att behålla möjligheten att redovisa orealiserade förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas antingen i resultatet eller mot fond för verkligt värde och därmed inte går på FARs linje att införa en möjlighet att tillämpa fair value option, bör enligt FAR ett sådant val göras inom ramen för vad som sägs i det allmänna rådet 2.3 i det andra kapitlet, Begrepp och principer, utan några tillkommande specialregler i kapitel 12.

12.33 I det allmänna rådet beskrivs hur redovisning ska göras för innehav i kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas när det finns nedskrivningsbehov. Enligt beskrivningen ska en nedskrivning redovisas i resultatet direkt då det finns en negativ värdenedgång under anskaffningsvärdet, dvs. posten Fond för verkligt värde kan enligt det allmänna rådet aldrig vara negativt. I 4 kap. 14 d § ÅRL anges att en värdeförändring på finansiell tillgång under vissa förutsättningar får redovisas i fond för verkligt värde. Begreppet som används är ”värdeförändring”, dvs. begreppet i sig antyder på att värdeförändringen kan vara såväl positiv som negativ.

I proposition 2002/03:121 s.74 beskrivs fond för verkligt värde närmare. I anslutning till att beskrivning lämnas över de värdeförändringar som ska redovisas i fond för verkligt värde, dvs. värdeförändringar vid säkringsredovisning och värdeförändring orsakad av kursförändring på monetär post som utgör en del av företagets nettoinvestering i utländsk enhet, framgår att denna fond kan ha såväl ett positivt värde som ett negativt värde. Det förefaller med andra ord inte finnas något hinder utifrån lagens krav att ha ett negativt värde i fond för verkligt värde.

”Av paragrafens andra stycke framgår att vissa värdeförändringar inte får redovisas i resultaträkningen, i vart fall inte omedelbart. I stället skall ett mot värdeförändringen svarande belopp redovisas direkt i eget kapital i en fond för verkligt värde. En värdeökning skall föranleda en ökning av fonden och en värdeminskning en minskning av fonden. Fonden kan därmed i vissa fall ha ett positivt värde och i andra fall ett negativt värde. Fonden skall redovisas som en särskild post under (fritt) eget kapital.”

Att kräva att värdenedgång under anskaffningsvärde för finansiella tillgångar ska redovisas direkt i resultatet är även en skillnad gentemot IFRS. Där krävs nedskrivning av egetkapitalinstrument i denna kategori först när det har varit en betydande eller utdragen minskning av verkligt värde. FAR rekommenderar att en liknande skrivning infogas i detta avsnitt. Att kräva att samtliga värdenedgångar under anskaffningsvärde ska redovisas direkt i resultatet samt att efterföljande återföringar ska redovisas i resultatet kommer att

medföra en ökad volatilitet i resultatet som inte är att önska. En orsak till att placera finansiella tillgångar i kategorin Finansiella tillgångar som kan säljas är att undvika den ökade volatilitet som en redovisning av verkligt värde direkt i resultatet medför.

FAR vill i sammanhanget poängtera att de finansiella företagen som måste tillämpa reglerna om värdering till verkligt värde i 4 kap. ÅRL inte har motsvarande reglering i Finansinspektionens redovisningsföreskrifter och FAR har då svårt att förstå vilka övertygande bevekelsegrunder som det finns för K3-företag att tillämpa regler som avviker från IAS 39.

Borttagande från balansräkningen

12.39 – 12.43 FAR har samma kommentarer till de allmänna råden som framförts om motsvarande avsnitt i kapitel 11 och hänvisar därför till denna del av remissvaret.

Finansiella skulder

12.44 – 12.46 FAR har samma kommentarer till de allmänna råden som framförts om motsvarande avsnitt i kapitel 11 och hänvisar därför till denna del av remissvaret.

Säkringsredovisning

12.48 – 12.49 FAR anser att de allmänna rådets regler om test av effektivitet ska bytas ut mot mer kvalitativa utgångspunkter för utvärdering av den ekonomiska säkringsrelationens ”sundhet” för att ur- och särskilja riskhantering från mer spekulativt positionstagande på de finansiella marknaderna i vilket fall tradingverksamhet ska redovisas som sådan. De krav som i det allmänna rådet ställs på test av effektivitet liknar i mångt och mycket dagens krav i IAS 39. Avsnittet om säkringsredovisning i IAS 39 är troligen den mest kritiserade delen av det omfattande IFRS-regelverket något som IASB också uppmärksammat och genom en nyligen publicerad review draft kommunicerat hur man tänker sig att de framtida reglerna i IFRS 9 om säkringsredovisning kommer se ut. En av de mer betydelsefulla och välkomnade förändringarna är avskaffandet av den tillbakablickande 80-125% testet av effektivitet. Enligt förslaget ska effektiviteten bara utvärderas framåtriktad och måste inte vara kvantitativ. En annan fundamental utgångspunkt är att säkringsredovisning i de finansiella rapporterna ska representera effekten av riskhantering när finansiella instrument används för att hantera risk. FAR anser det därför inte lämpligt att inom ramen för det förenklingsprojekt som K3 är införa regler som på internationell nivå ansetts för komplexa för stora noterade företag och som därför utrangeras inom kort från IFRS.

Vidare utgör de föreslagna reglerna om test av effektivitet väsentligt högre krav på företagen än vad som idag är praxis.

FAR anser således att BFN, i stället för att införa dessa nya begrepp i svensk praxis som ger en regelbaserad normgivning, borde ha målsättningen att införa en mer principbaserad normgivning som utgår ifrån företagets riskhanteringsstrategi och policy. FAR anser att följande punkter kan användas som utgångspunkt för att fastställa villkoren för säkringsredovisning:

4. Formell identifiering och dokumentation av säkringsförhållandet och företagets mål och strategi för riskhantering

5. Det ska finnas en ekonomisk relation mellan säkringsinstrument och säkrat föremål som hänger ihop med företagets mål och strategi för riskhantering
6. Säkringskvoten ska återspegla riskhanteringsstrategin

FAR anser att punkterna ovan kan komma att behöva ytterligare kompletteras med vägledning och förtydliganden, som med fördel kan lämnas i kommentarer till det allmänna rådet. Exempelvis kan förtydligas att det som avses med att säkringskvoten ska återspegla riskhanteringsstrategin innebär att säkringsrelationen ska bestå av den volym säkringsinstrument och säkrade föremål som används enligt företagets strategi för riskhantering. Vidare kan begreppet ”ekonomisk relation” kräva ytterligare vägledning i kommentarer. Genom att ta bort kraven på effektivitet och tillhörande mätningar bedömer FAR att de allmänna råden om säkringsredovisning blir mer användarvänliga och kräver mindre administration för företagen men dock utan att skapa otillbörlig användning av säkringsredovisningsreglerna. Att kräva att säkringsredovisningen utgår ifrån företagets strategi för riskhantering anser FAR dessutom ökar nyttan för användarna av de finansiella rapporterna. Ett företag som ingår i en IFRS koncern kan inom ramen för tillämpningen för mer allmänt hållna principer komplettera med ett 80-125%-test och därigenom efterleva det regelverk som moderföretaget måste tillämpa fram tills de nya reglerna om säkringsredovisning enligt IFRS 9 träder i kraft. FAR anser att de ovan föreslagna principbaserade kriterierna för säkringsredovisning inte strider mot 4 kap. 14 § ÅRL.

Punkt 1 ovan avseende krav på formell identifiering och dokumentation av säkringsrelationen återfinns i det allmänna rådet (12.48a). FAR insisterar i detta krav, trots att det inte är gällande praxis idag.

FAR är också av uppfattningen att kraven för säkringsredovisning bör vara desamma i kapitel 11 och 12.

12.48 Begreppet ”säkring” i det allmänna rådet behöver preciseras så att det tydligare framgår om det är ”säkringsrelation”, ”säkrad post” eller ”säkringsinstrument” som avses. Motsvarande kommentar gäller 12.69(b) och 12.80(a).

12.52 FAR anser det vara oklart om skrivningen i 12.52 innebär att en aktie eller annat finansiellt instrument kan användas som säkringsinstrument. FAR antar att BFN syftar på att monetära poster får användas för säkring av valutarisk. FAR anser att skrivningen bör ändras så att det allmänna rådet klart anger vad som innefattas och ställer sig samtidigt frågande till varför det är begränsat till valutarisk.

12.53 – 54 FAR menar att skrivningen om säkringsinstrumentets ”värde” i de allmänna råden är oklar och möjligen felaktig visavi begreppen och förutsättningarna i IAS 39. Om betydelsen är ”nominellt belopp” bör skrivningen kompletteras, och FAR kan inte se att någon annan betydelse skulle kunna anses vara korrekt i sammanhanget.

Skrivningen i det allmänna rådet 12.53 är oklart när det gäller vad som menas med ”ingår endast värdet på säkringsinstrumentet i säkringsförhållandet”. En betydelse som skulle vara logisk i detta sammanhang är ”säkringsinstrumentets nominella värde får inte understiga den säkrade postens nominella värde”. FAR anser att denna reglering är onödigt om regler motsvarande bestämmelserna i IAS 39.95 – 96 istället infogas. Det kan dessutom uppstå oönskade konsekvenser där det i grunden föreligger en helt logisk och

effektiv säkring även om den innebär en volymmässig undersäkring när en lägre säkringskvot än 100 % används för att uppnå optimal effektivitet. Möjligen finns det en viss logik med att förbjuda medvetna undersäkringar som saknar förankring i det ekonomiska säkringsförhållande på motsvarande sätt som föreslås införas i IFRS 9 när det gäller s.k. ”rebalancing”.

Även om ”värde” betyder ”nominellt belopp” är det fortfarande oklart vad som i 12.54 menas med ”ingår endast värdet på den säkrade posten i säkringsförhållandet”. En betydelse som skulle vara logisk i sammanhanget är ”säkringsinstrumentets nominella värde får inte överstiga den säkrade postens nominella värde”.

Det finns emellertid situationer där det finns skäl att ha en annan säkringskvot (”hedge ratio”) än 100 % t.ex. i de fall det finns en skillnad i prisbasen på säkringsinstrumentet och på den säkrade posten. I dessa fall skulle det ge en felaktig bild av riskhanteringen om det inte skulle vara tillåtet att ha en högre eller lägre säkringskvot än 100 %.

12.58 FAR anser att en definition bör införas av begreppet ”ej redovisat bindande åtagande” som används i det allmänna rådet vilket för övrigt även gäller de andra begrepp som avser säkringsredovisning och som finns definierade i IAS 39.9.

Redovisning av säkring av verkligt värde

Det saknas regler för hur en avbruten säkring ska redovisas. Kapitel 12 bör därför kompletteras med sådana regler.

12.63 Det allmänna rådet saknar ett antal poster som kan vara säkrade poster i en säkring av verkligt värde (t.ex. ej redovisat bindande åtagande). FAR menar att avsnittet 12.63 kan formuleras om till att ange att ”Den värdeförändring som är hänförlig till den säkrade risken i en säkrad post ska redovisas i resultaträkningen och det redovisade värdet på den säkrade posten ska justeras med motsvarande belopp.”

12.65 I det allmänna rådet beskrivs när ett företag ska upphöra med säkringsredovisning. I uppräkningsen som följer lämnas enbart en hänvisning till 12.48. För att undvika eventuella missförstånd bör en hänvisning lämnas till såväl 12.48 som 12.49. Se dock tidigare kommentar om effektivitetstest.

Redovisning av kassaflödessäkring

I kapitel 11 anges ”basis adjustment”, dvs. justering av anskaffningsvärde på icke-finansiell tillgång eller skuld, som obligatoriskt medan kapitel 12 tillåter ett val mellan att justera anskaffningsvärdet och att låta säkringsjusteringen ligga kvar i fond för verkligt värde till dess att tillgången eller skulden redovisas i resultaträkningen. FAR har ingen stark uppfattning i frågan men anser att kapitel 11 och kapitel 12 bör vara konsekventa i detta avseende.

Det saknas regler för hur en avbruten säkring ska redovisas. Kapitel 12 bör därför kompletteras med sådana regler.

12.69. I det allmänna rådet beskrivs när företag ska upphöra med säkringsredovisning. I uppräkningsen som följer lämnas enbart en hänvisning till punkt 12.48. För att undvika eventuella missförstånd bör en hänvisning lämnas till såväl 12.48 som 12.49. Se dock tidigare kommentar om effektivitetstest.

Upplysningar

Upplysningar om värdering till verkligt värde

12.77 Av det allmänna rådet framgår att ett företag ska lämna upplysning om grunden för att bestämma det verkliga värdet. Det saknas dock information om på vilken nivå som dessa upplysningar ska lämnas. Ska de lämnas för respektive klass av finansiell tillgång respektive skuld, där klass utgörs av en grupp av finansiella instrument som är lämpliga att gruppera med beaktande av instrumentens egenskaper? Eller kan de lämnas på en mer aggregerad nivå? FAR rekommenderar att det framgår på vilken lägsta nivå som upplysningarna behöver lämnas.

Upplysningar om säkringsredovisning

12.80 I det allmänna rådet anges vilka upplysningar som ska lämnas om säkringsredovisning. Det framgår dock inte på vilken nivå som dessa upplysningar ska lämnas. Ska de lämnas för varje säkring för sig eller kan de lämnas aggregerat för samtliga säkringar av samma typ? FAR rekommenderar att det framgår på vilken lägsta nivå som upplysningarna behöver lämnas.

Det allmänna rådet saknar krav på upplysningar om hur stort beloppet är för ineffektivitet som har